

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/33/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200289
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8221200289.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: T. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX X. XX, zastúpenej: JUDr. Tomáš Sabadoš, LL.M., advokát so sídlom Floriánska 19, 040 01 Košice, proti žalovanému: U. W., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX Q. S. XX, zastúpenému: JUDr. Zuzana Saraková, advokátka so sídlom Dlhý rad 16, 085 01 Bardejov, o určenie neexistencie záložného práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 2C/4/2021-116 zo dňa 21.12.2021, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku I.

II. Mení sa rozsudok vo výroku II. tak, že stranám sporu sa nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Súd určuje, že na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX, kat. územie O., obec O., okres W.: parcela I. č. XXX/X o výmere 250 m², ostatná plocha, parcela I. č. XXX o výmere XXXX m², trvalý trávny porast a parcele I. č. XXX/X o výmere 488 m², vodná plocha, vo výlučnom vlastníctve žalobkyne v podiele 1/1, neviazne záložné právo v prospech žalovaného, ktoré vzniklo na základe zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej medzi žalobkyňou ako záložcom a žalovaným ako záložným veriteľom, zo dňa 09.12.2019, ktorej vklad do katastra nehnuteľnosti bol povolený pod V XXXX/XXXX zo dňa 08.01.2020.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

Svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že súdu prvej inštancie dňa 11.02.2021 bola doručená žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému určenia neexistencie záložného práva. Žalobkyňa si uplatnila aj nárok na náhradu trov konania.

V žalobe dôvodila tým, že ako dlžníka uzavrela so žalovaným zmluvu o pôžičke, ktorá je reálnou zmluvou a na to, aby bola perfektná, je potrebné odovzdanie požičanej sumy dlžníkovi. Vzhľadom na to, že žalobkyňa mala úmysel splatiť pôžičku, uzavrela so žalovaným ako veriteľom zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam vo svojom výlučnom vlastníctve. Išlo o nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, kat. územie O., obec O., okres W.: parcela I. č. XXX/X o výmere 250 m², ostatná plocha, parcela I. č. XXX o výmere 2284 m², trvalý trávny porast a parcela I. č. XXX/X o výmere 488 m², vodná plocha. Vzhľadom na to, že po uzavretí zmluvy o pôžičke a zmluvy o zriadení záložného práva veriteľ nespĺnil svoju povinnosť a žalobkyňa neposkytol pôžičku, dňa 08.01.2021 žalobkyňa žalovaného vyzvala

na dodatočné plnenie a keďže žalovaný plnenie neposkytol, dňa 22.01.2021 odstúpila od zmluvy. Na výzvu žalobkyne žalovaný odpovedal nepravdivo, keď uviedol, že jej manžel mu už vrátil sumu 5.000,- eur, a teda že pôžička sa už začala splácať. Preto žalobkyňa navrhla, aby žalovaný predložil dôkaz o tom, že jej pôžičku vo výške 50.000,- eur reálne poskytol. Keďže žalovaný jej neposkytol pôžičku a ona od zmluvy odstúpila, nedošlo ani k vzniku zabezpečenej pohľadávky. Preto záložné právo nevzniklo.

K žalobe sa vyjadril žalovaný podaním doručeným súdu dňa 14.05.2021, v ktorom uviedol, že popiera tvrdenia žalobkyne. Na odstúpenie od zmluvy reagoval tým, že žalobkyňu vyzval, aby v lehote 30 dní splatila svoj dlh, čo nespravila. Uviedol, že to bola práve žalobkyňa a jej manžel P. M., ktorí ho koncom roka 2019 oslovili s prosbou o finančnú výpomoc, nakoľko ich spoločnosti BIOVEX, s.r.o. v konkurze a DANEA EAST, s.r.o., sa dostali do finančných ťažkostí. V tom čase spoločnosť DANEA EAST, s.r.o. vykonávala stavebné práce pre spoločnosť žalovaného VIMMA, s.r.o., na základe zmluvy o dielo. Žalobkyňa a jej manžel požiadali žalovaného, aby im vopred vyplatil za dohodnuté práce sumu cca 60.000,- eur. Žalovaný súhlasil, ale do času, pokiaľ nebudú stavebné práce ukončené, žiadal o poskytnutie zábezpeky. Preto žalobkyňa navrhla, že uzavrú zmluvu o pôžičke a tiež zmluvu o zriadení záložného práva, predmetom ktorej budú nehnuteľnosti v jej výlučnom vlastníctve. Žalovaný následne poskytol peňažné prostriedky spoločnosti DANEA EAST, s.r.o., avšak táto spoločnosť svoje záväzky nesplnila a nevykonala všetky dohodnuté práce. Žalovaný preto vyslovil názor, že záväzok, ktorý zabezpečuje predmetné záložné právo, aj naďalej trvá, nebol riadne a včas splnený, a preto nie je dôvod na zrušenie záložného práva. Žalovaný poukázal na to, že návrh na vklad záložného práva bol na katastrálny odbor Okresného úradu Bardejov podaný dňa 09.12.2019 a o povolení vkladu bolo rozhodnuté až dňa 08.01.2020. V tejto súvislosti uviedol, že ak by neexistoval zabezpečovaný záväzok a žalovaný by skutočne neplnil, žalobkyňa by počas vkladového konania podnikla relevantné kroky na to, aby vklad nebol povolený. Žalovaný tiež poukázal na to, že žalobkyňa podala žalobu až po tom, čo žalovaný odmietol započítať vzájomné pohľadávky na základe návrhu žalobkyne a až po tom, čo dňa 17.12.2020 vydražil byt vo vlastníctve BIOVEX, s.r.o. v konkurze. Išlo o byt, ktorý spoločnosť VIMMA, s.r.o. kúpila v roku 2015 od spoločnosti BIOVEX, s.r.o. v konkurze, za ktorý zaplatila kúpnu cenu, ale vklad nebol povolený, keďže BIOVEX, s.r.o. v konkurze nezaplatila dlhy, pre ktoré bolo na byt zriadené záložné právo. Spoločnosť VIMMA, s.r.o. tak ostala bez bytu a bez peňazí. Žalovaný tiež poukázal na čl. III ods. 3 a 4 zmluvy o zriadení záložného práva, ktorú predložila žalobkyňa a z ktorých vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli, že záložným právom sú zabezpečené aj záväzky do výšky 50.000,- eur, ktoré vzniknú v prípade odstúpenia od zmluvy o pôžičke, resp. jej zrušenia iným spôsobom. Preto navrhol žalobu zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou v podiele 1/1 nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, kat. územie O., obec O., okres W.: parcela I. č. XXX/X o výmere 250 m², ostatná plocha, parcela I. č. XXX o výmere 2284 m², trvalý trávny porast a parcela I. č. XXX/X o výmere 488 m², vodná plocha. Na uvedených nehnuteľnostiach je na liste vlastníctva zapísané záložné právo v prospech žalovaného na základe Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 09.12.2019, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod V XXXX/XXXX zo dňa 08.01.2020. Súd mal tiež preukázané, že žalobkyňa je konateľkou a spoločníčkou v spoločnosti DANEA EAST, s.r.o. a žalovaný je spoločníkom a konateľom v spoločnosti VIMMA, s.r.o. Súd mal ďalej preukázané, že medzi uvedenými spoločnosťami existoval určitý právny vzťah na základe zmluvy o dielo č. ZK XXX zo dňa 25.05.2019 v znení dodatku (zhotoviteľ DANEA EAST, s.r.o., objednávateľ VIMMA, s.r.o.), kde cena diela bola dohodnutá vo výške 57.860,86 Eur a čas plnenia bol dohodnutý od 25.05.2019 do 6 mesiacov. Súd mal tiež preukázané, že z účtu spoločnosti VIMMA, s.r.o., vedeného vo VÚB, a.s., IBAN: X XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, bolo na účet IBAN: X XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, v prospech DANEA EAST, s.r.o. v období od 29.10.2019 do 28.01.2020 poukázaných celkovo 57.860,77 eura.

Ďalej bolo preukázané, že žalobkyňa ako fyzická osoba (dlžník) a žalovaný ako fyzická osoba (veriteľ) uzavreli dňa 09.12.2019 zmluvu o pôžičke. Aj keď je na zmluve uvedený dátum 20.12.2012, táto skutočnosť ostala napokon medzi stranami nesporná. Predmetom pôžičky bola suma 50.000,00 Eur. Žalobkyňa tvrdila, že uvedená suma jej nikdy nebola odovzdaná a že žalovaný ako veriteľ zo zmluvy o pôžičke neplnil. Vykonaným dokazovaním nemal súd preukázané, aby žalovaný odovzdal alebo poukázal predmet pôžičky žalobkyňi. Žalovaný sa v tejto súvislosti bránil tým, že pôžička poskytnutá bola, ale zo strany spriaznených spoločností vo vzťahu k stranám sporu, a to tak, že spoločnosť VIMMA, s.r.o. viacerými platbami poukázala prevodom na účet spoločnosti DANEA EAST, s.r.o. peňažné prostriedky vo výške 57.860,77 Eur. Žalobkyňa argumentovala tým, že išlo o vyplatenie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o dielo uzavretej medzi objednávateľom VIMMA, s.r.o. a zhotoviteľom DANEA EAST, s.r.o.

Súd prvej inštancie mal tiež preukázané, že na zabezpečenie záväzku zo zmluvy o pôžičke strany ako fyzické osoby uzavreli dňa 09.12.2019 zmluvu o zriadení záložného práva, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve žalobkyne podrobne špecifikované vo výroku I. tohto rozsudku. Záložné právo platne vznikne na základe platnej záložnej zmluvy iba ak platne vznikla aj pohľadávka, na ktorej zabezpečenie má slúžiť. Ak pohľadávka, pre ktorú bolo záložné právo zriadené, v skutočnosti platne nevznikla, nie je to dôvodom neplatnosti záložnej zmluvy; táto okolnosť má za následok, že podľa záložnej zmluvy - hoci ide o platný právny úkon a aj keď ide o nehnuteľnosť, bolo podľa nej vložené záložné právo do katastra nehnuteľností - záložné právo nevznikne (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 21Cdo1366/2005).

Záložné právo je právom akcesorickým a jeho faktický vznik je podmienený faktickým vznikom pohľadávky, na ktorej zabezpečenie má slúžiť. Ak je teda pôžička reálnym záväzkom, potom záložné právo vznikne len v rozsahu skutočne poskytnutej pôžičky. Musí byť zrejmé, na akú pôžičku sa záloh viaže (k tomu pozri nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 1148/2007 z 11.11.2008).

Súd prvej inštancie zastáva názor, že v danom prípade strany sporu ako dve fyzické osoby, u ktorých nebolo preukázané, aby za svoje konanie neniesli zodpovednosť, uzavreli zmluvu o pôžičke. Žalovaný v odpovedi na výzvu žalobkyne na dodatočné plnenie (č.l. 13) potvrdil, že zmluva bola uzavretá slobodne a bez nátlaku. Tak to prezentovala aj žalobkyňa. Svedkyňa P. P. W., manželka žalovaného, vypovedala, že zmluvy pripravila strana žalobkyne a oni s manželom boli uvedení do omylu. Vykonaným dokazovaním sa tvrdená skutočnosť nepreukázala. Zmluva o pôžičke je reálna zmluva a k jej vzniku je nevyhnutné odovzdanie predmetu pôžičky. Nebolo preukázané, aby žalovaný ako veriteľ odovzdal žalobkyni plnenie podľa zmluvy o pôžičke, a to vo výške 50.000,- eur. Aj žalovaný, aj svedkyňa P. W. potvrdili, že pôžička poskytnutá bola, ale nie žalobkyni, ale obchodnej spoločnosti. V naznačených súvislostiach nemôže obstať argument žalovaného, že táto pôžička vznikla, ale medzi inými subjektmi práva, za ktoré boli oprávnený konať žalobkyňa a žalovaný ako konatelia. Strana žalovaného tvrdila, že je potrebné skúmať úmysel konajúcich osôb pri uzavretí zmluvy o pôžičke. Bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu musí znášať strana, ktorá uvedenú skutočnosť tvrdí. V tomto prípade žalovaný. Žalovaný nepreukázal, aby zmluva o pôžičke bola uzavretá medzi právnickými osobami, za ktoré konali strany sporu. Fyzická osoba a právnická osoba sú samostatné subjekty práva spôsobilé nadobúdať práva a povinnosti nezávisle od seba. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na plnenie, ktoré poskytla spoločnosť VIMMA, s.r.o. spoločnosti DANEA EAST, s.r.o. Žalobkyňa však tvrdila, že ide o peňažné prostriedky, ktoré spoločnosť inkasovala na základe zmluvy o dielo realizované v prospech VIMMA, s.r.o. Žalobkyňa aj svedok P. M. tvrdili, že zmluva o pôžičke bola poskytnutá v súvislosti s investičným projektom, ktorý chceli realizovať v O.. Existenciu tohto projektu, resp. vedomosť o ňom mal aj žalovaný, čo uviedol vo svojej výpovedi, v rámci ktorej dodal, že spočiatku s týmto projektom súhlasil. Aj keď žalovaný apeloval na obchodno-právne vzťahy a ich súvislosť so zmluvou o pôžičke, neuniesol dôkazné bremeno, pretože hodnovernými dôkazmi nepreukázal, že v skutočnosti tomu tak bolo. Súd vzhľadom na argumentáciu žalovaného skúmal, či v danom prípade nepôjde o zastarelý právny úkon v zmysle § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Takáto skutočnosť nebola preukázaná, hoci žalovaný tvrdil, že vôľou strán bolo uzavrieť zmluvu o pôžičke medzi obchodnými spoločnosťami. Toto tvrdenie popierala žalobkyňa, pričom žalovaný nepredložil presvedčivý dôkaz o tom, aby zmluva o pôžičke vyjadrovala vôľu obchodných spoločností. Navyše aby bolo možné uvažovať o zastretom právnom úkone, v zmysle dikcie § 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka by musela byť zachovaná totožnosť strán. Ani táto nebola preukázaná, keďže zmluvnými stranami zmluvy o pôžičke boli fyzické osoby a žalovaný tvrdil, že šlo o zmluvu vyjadrujúcu vôľu právnických osôb. Ak strana žalovaného v tejto súvislosti argumentovala rozhodnutím Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 2CdOn386/96, toto nemožno aplikovať v okolnostiach, na ktoré poukázal žalovaný, a to, že išlo o iné zmluvné strany než tie, ktoré boli na zmluve uvedené. Toto rozhodnutie je potrebné vnímať vo svetle vád v označení strán tak, ako to komunikoval právny zástupca žalobkyne, keď uviedol, že ide napr. o chýbajúce IČO, rodné číslo, resp. nedostatky a chyby v mene či označení strán.

Na uvedenom nemení nič ani žalovaným predložená e-mailová komunikácia, pretože nie je podstatné, kto zmluvu vypracoval alebo zabezpečil jej vypracovanie. Podstatné je, že nebolo preukázané, aby niektorá zo strán bola uvedená do omylu. Nebolo preukázané, aby sa niektorá zo strán nemohla pred jej podpisom oboznámiť s obsahom zmluvy. Navyše ako už súd uviedol, aj z odpovede žalovaného žalobkyni (č.l. 13) vyplýva, že ten jej oznámil, že zmluvy boli uzavreté slobodne a bez nátlaku. V okolnostiach danej veci nie je rozhodujúce ani to, že žalobkyňa mala podľa žalovaného ponúkať primárne iný záloh, čo tvrdil žalovaný a k čomu predložil e-mailovú komunikáciu medzi ním a Y. C. Q.. Z tejto komunikácie vyplýva len to, že ide o parcely vo vlastníctve Q., ale nebolo preukázané, aby žalobkyňa a jej manžel boli k uvedeným tretím osobám veriteľmi z nejakého dôvodu. Je síce logické tvrdenie žalovaného, za predpokladu, že by tomu tak bolo, že o tejto skutočnosti by sa mohol dozvedieť len od M..

Táto okolnosť aj tak nenarúša doposiaľ tvrdené závery majúce oporu vo vykonanom dokazovaní. Okrem toho z tohto listinného dôkazu tiež vyplýva, že žalovaný položil otázku, či tam môže byť uvedená suma, ktorú im dlží druhá strana a či je to lepšie dať na fyzickú osobu, aj keď ide o dlžnú sumu za byt. Súd poukazuje na to, že ide o komunikáciu medzi žalovaným a treťou osobou, a nie žalobkyňou. Navyše ide o všeobecné konštatácie, pri ktorých sa žalovaný usiluje o ich spojitosť so žalobkyňou. Takéto tvrdenia ostávajú v rovine dohadov, pričom súd ich nemal za dostatočne preukázané na to, aby mohol prijať iný záver.

Súd prvej inštancie považoval za potrebné dodať, že hoci žalobkyňa od zmluvy odstúpila, nedošlo k zrušeniu zmluvy takýmto spôsobom. Vzhľadom na to, že nebolo preukázané odovzdanie a prevzatie peňažnej sumy medzi fyzickými osobami, zmluva o pôžičke ako reálna zmluva ani nevznikla, a preto odstúpenie od takejto zmluvy nie je na mieste.

Žalovaný tvrdil, že v prípade zmluvy o pôžičke ide o nepomenovanú zmluvu. Súd však neprisvedčil danému argumentu, pretože zmluva o pôžičke spĺňala všetky formálne náležitosti v zmysle § 657 a násl. Občianskeho zákonníka. Strana žalovaného naznačovala, že môže ísť o zmluvu o úvere. Jedným zo základných znakov zmluvy o úvere je, že táto je odplatná, pričom veriteľ sa zaväzuje na požiadanie dlžníka poskytnúť peňažné prostriedky a dlžník sa zaväzuje úver splatiť a za poskytnutý úver zaplatiť veriteľovi úroky. V prípade zmluvy o pôžičke uzavretej medzi stranami sporu bolo v prvej vete čl. II, bod. 3 výslovne dohodnuté bezúročné poskytnutie pôžičky a presná výška úroku nebola dohodnutá.

Vychádzajúc z uvedeného mal súd preukázané, že zmluva o pôžičke medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom nevznikla. Ak teda zmluva o pôžičke nevznikla, nemohlo vzniknúť ani záložné právo, ktoré ako akcesorický záväzok zabezpečovalo pohľadávku veriteľa zo zmluvy o pôžičke. Nebolo preukázané, aby zmluva o zriadení záložného práva zabezpečovala skorší záväzok medzi tretími osobami.

Strana žalovaného sa bránila aj tým, že spoločnosť VIMMA, s.r.o. stráda na kúpe bytu, za ktorý zaplatila spoločnosti BIOVEX, s.r.o. v konkurze (spoločník a konateľ P. M.), ale vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nebol zapísaný. Súd nepopiera, že žalovaný môže uvedené skutočnosti pociťovať ako krivdu. Svedok P. M. vypovedal, že žalovaný sa mstí za byt. Uvedené nebolo preukázané. Súd však zdôrazňuje, že ochranu svojich práv a hľadanie spravodlivosti je potrebné realizovať v medziach zákonných limitov. Každý je povinný znášať následky svojich konaní, ako aj dôsledky toho, že nebol bdely pri ochrane svojich práv. Preto súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Pre prípad, že by súd rozsudok vo výroku I. potvrdil, žiadal aby vo výroku II. tento rozsudok zmenil tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania. V odvolaní okrem iného poukázal na skutočnosť, že žalovaný vo svojich vyjadreniach zo dňa 10.05.2021 ako aj 03.08.2021 navrhol vykonať dôkaz - oboznámenie sa s rozsudkom OS Prešov sp.zn. 2Cbi/11/2019 zo dňa 07.11.2019, ktorým bola uložená spoločnosti DANEÁ EAST, s.r.o., čo je spoločnosť spriaznená so žalobkyňou, zaplatiť sumu 38.568,32 eura a uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Vykonanie tohto dôkazu preukáže časovú súvislosť medzi žiadosťou žalobkyne ako konateľky spoločnosti DANEÁ EAST, s.r.o. o uvoľnenie peňažných prostriedkov od spol. VIMMA, s.r.o., uzavretím zmluvy o pôžičke a splnením si uloženej povinnosti a vyvráti tvrdenie žalobkyne o tom, že pôžička mala byť použitá na realizáciu akéhosi projektu. O tomto dôkaznom návrhu súd nijako nerozhodol, dôkaz nevykonal ani ho nezamietol, ani v odôvodnení rozsudku sa s ním nevysporiadal.

V odvolaní odvolateľ ďalej namietal konštatovanie súdu prvej inštancie, že zmluvu o pôžičke mali uzavrieť dve fyzické osoby dňa 09.12.2019 s tým, že podľa jeho názoru toto z vykonaného dokazovania nevyplýva.

Vo vzťahu k tomuto záveru poukázal na to, že sporným je aj spôsob, akým mala byť pôžička poskytnutá. Žalobkyňa tvrdí, že pôžička mala byť vyplatená vkladom hotovosti na jej účet (výzva na dodatočné plnenie zo dňa 30.12.2020), čo vzhľadom na platnosť zákona 394/2012 Z.z. o obmedzení platieb v hotovosti, nebolo možné, pričom o tejto skutočnosti mali obe strany vedomosť, ako uviedol vo svojej výpovedi svedok P. M..

Pokiaľ ide o to, kto zabezpečil vypracovanie samotných zmlúv, ktorú skutočnosť žalovaný na rozdiel od súdu považuje za podstatnú z hľadiska uplatnenia zásady „contra preferentem“, aj tu si žalobkyňa odporuje, keď do zápisnice zo dňa 03.12.2021 jej právny zástupca uviedol, že k ich vypracovaniu došlo po vzájomnej dohode strán avšak sama žalobkyňa vo svojej výpovedi z rovnakého dňa uviedla, že so žalovaným nikdy ohľadom zmlúv nekomunikovala. Svedok P. M. vo výpovedi dňa 21.12.2021 nepotvrdil

ani jedno z týchto tvrdení, pretože najprv uviedol, že nevie kto zmluvy spracoval a neskôr na opakovanú otázku ohľadom vypracovania zmlúv už uviedol, že ju vypracoval on spolu so žalovaným. Žalovaný tvrdil, že vypracovanie zabezpečila žalobkyňa, čo potvrdila aj svedkyňa P. W.. Žalovaný pritom predložil súdu dôkaz - e-mailovú komunikáciu medzi svedkom M. a U., W., z ktorej je zrejmé, že záložnú zmluvu vypracoval U. W. na žiadosť a podľa pokynov P. M.. Aj z toho je zrejmé, že žalobkyňa ako aj svedok P. M. zavádzajú.

Ďalej namietala výsledky vykonaného dokazovania, a to svedeckých výpovedí svedka M.. V ostatnom poukázala na rozpory tvrdení žalobkyne.

Žalovaný poukázal aj na ďalšie nezrovnalosti a nelogickosti v konaní žalobkyne ako napr., že sa plnenia zo zmluvy o pôžičke začala domáhať až po roku od jej uzavretia, nepodnikla žiadne kroky v priebehu konania o zápise záložného práva, aby vklad nebol povolený, žalobu podala až po tom, čo žalovaný odmietol podpísať Zmluvu o postúpení pohľadávok medzi spol. VIMMA, s.r.o., BIOVEX, s.r.o. v konkurze.

Žalovaný poukázal tiež na skutočnosť, že dátum 20.12.2012 ako dátum uzavretia pôžičky bol uvedený aj v záložnej zmluve. Je nepravdepodobné, aby v dvoch rôznych zmluvách bol chybné uvedený dátum uzavretia jednej a tej istej zmluvy. Tento dátum bol do zmluvy o pôžičke daný zámerne s vedomím oboch strán (vzhľadom na platnosť zákona č. 394/2012 Z.z., ktorým bol obmedzený hotovostný prevod), pretože obom stranám bolo pri vyhotovovaní zmluvy zrejmé, že žiadna pôžička nemá byť poskytnutá. Z toho istého dôvodu bol v zmluve o pôžičke uvedený ako spôsob jej poskytnutia hotovostný prevod (nie prevod na účet).

Dotknuté zmluvné vzťahy sa evidentne týkajú obchodno-právnych vzťahov spoločností DANEA EAST, s.r.o. a VIMMA s.r.o. v ktorých sú žalobkyňa a žalovaný konateľmi. Na žiadosť žalobkyne boli spoločnosti DANEA EAST, s.r.o. poskytnuté peňažné prostriedky tak, že jej spoločnosť VIMMA s.r.o. uhradila cenu diela zo Zmluvy o dielo ZK XXX zo dňa 25.05.2019 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 02.07.2019 vopred, t.j. pred tým, ako spol. DANEA EAST, s.r.o. ako zhotoviteľovi vznikol nárok na jeho zaplatenie. O tomto žalovaný predložil dôkaz - výpis z účtu spol. VIMMA s.r.o.. Toto je záväzok, ktorý je zabezpečený záložným právom. Túto skutočnosť potvrdila tiež svedkyňa P. W..

Na žiadosť konateľov spoločnosti VIMMA s.r.o. bola do času, kým nedôjde k riadnemu splneniu záväzkov zo strany DANEA EAST, s.r.o. poskytnutá zábezpeka vo forme záložného práva na nehnuteľnosti patriace žalobkyňi ako fyzickej osobe a to z dôvodu, že spoločnosť DANEA EAST, s.r.o. bola vo finančných ťažkostiach a nedisponovala žiadnym nehnuteľným či iným hodnotným majetkom. Preto je účastníkom záložnej zmluvy žalobkyňa ako fyzická osoba. P. M. ponúkol najprv ako záloh peňažnú pohľadávku zabezpečenú majetkom manželov Q., k čomu ale nedošlo, pretože žalobkyňa potrebovala hotovosť, aby mohla vyrovnať dlhy spoločnosti DANEA EAST, s.r.o.

Žalobkyňa trvala na tom, aby sa poskytnutie peňažných prostriedkov podchytilo aj písomne a vypracovala zmluvu o pôžičke, tak ako bola predložená súdu, pričom trvala na tom, aby v nej boli uvedené ako zmluvné strany fyzické osoby, napriek vedomosti o tom, že v skutočnosti k žiadnej pôžičke medzi týmito osobami nemalo dôjsť. S týmto postupom žalovaný spočiatku nesúhlasil, ale napokon ho žalobkyňa presvedčila. Tieto skutočnosti potvrdila aj svedkyňa P. W. a vyplýva to tiež z e-mailovej komunikácie s p. Y. C. Q., kde sa žalovaný uisťoval, či je v poriadku, ak v zmluve namiesto právnických osôb budú uvedené fyzické osoby, aj keď ide o dlh, ktorý sa týka právnických osôb. Hoci v komunikácii nie je výslovne spomenutá žalovaná, časovo tento dôkaz zapadá do obdobia, kedy sa uzavretie zmluvy o pôžičke a záložnej zmluva riešilo.

V kontexte skutočností, ktoré vyšli najavo neskôr je zrejmé, že zo strany žalobkyne šlo o úmyselné konanie a zneužila dôveru žalovaného, nakoľko si bola vedomá, že k žiadnemu odovzdaniu peňažných prostriedkov už nemá dôjsť. Evidentné je to už aj z obsahu zmluvy, kde ako dátum uzavretia je uvedené 20.12.2012 a dohodnutá osemročná splatnosť, ktorej koniec lehoty korešponduje s dátumom, kedy malo byť dokončené dielo podľa Zmluvy o dielo ZK XXX a kedy malo dôjsť k vyrovnaní vzájomných záväzkov. Nakoľko spol. DANEA EAST s.r.o. do dnešného dňa nesplnila si záväzky zo zmluvy o dielo ani nevrátila poskytnuté peňažné prostriedky, zabezpečený záväzok nezanikol a záložné právo naďalej trvá.

Záložné právo zanikne v prípade riadneho splnenia si záväzkov spoločnosti DANEA EAST, s.r.o. zo zmluvy o dielo ZK XXX zo dňa 25.5.2019 alebo vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov - ceny diela, spoločnosti VIMMA s.r.o.

Pokiaľ je súd toho názoru, že zo zmluvy o pôžičke nevyplýva, že malo ísť o vzťahy medzi obchodnými spoločnosťami, potom je nutné dodať, že z tejto zmluvy nevyplýva ani to, že by ňou mali byť riešené vzájomné vzťahy žalovaného a manžela žalobkyne ani to, že pôžička mala byť poskytnutá za účelom realizácie nejakého projektu tretej osoby, ako to tvrdí žalobkyňa.

Poukázal na to, že zmluva o pôžičke nemusí byť uzavretá písomne a rovnako nie je potrebné, aby k prenechaniu peňazí ako predmetu pôžičky došlo výhradne vo vzťahu veriteľa k dlžníkovi. „Doktrína pripúšťa prenechanie peňazí aj prostredníctvom tretej osoby či sprostredkovane. Rozhodujúce je, že v konečnom dôsledku sa predmet pôžičky dostane do dispozície dlžníka, ktorý s ním bude mať neobmedzenú možnosť nakladať.“ (Dulaková, D., Fekete, I., Dulak, A. a kol. Zmluvy o prenechaní vecí na užívanie (nájomné zmluvy, zmluva o ubytovaní, zmluva o pôžičke a výpožičke a timesharingová zmluva). S komentárom. Praha : C.H.Beck, 2012, 622 s.)

Z vyššie uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že obsah písomného vyhotovenia zmluvy o pôžičke nezodpovedá skutočnej vôli oboch strán a záver súdu o neexistencii záložného práva z dôvodu, že neexistuje zabezpečený záväzok, ktorým mala byť pôžička poskytnutá žalobkyni, nie je správny. To, že žalobkyňa nevedela zrozumiteľne a presvedčivo uviesť základné okolnosti uzavretia zmluvy o pôžičke, svedčí o jej špekulatívnom konaní a najlepším dôkazom účelového konania žalobkyne je, že jej tvrdenia nepotvrdil svojou výpoveďou ani svedok P. M., ktorý je jej manželom.

Základnou metódou výkladu práva a konania osôb je zdravý rozum. Rozhodnutie prvoinštančného súdu v tejto veci je však dôkazom toho, že špekulovať sa oplatí. V tejto súvislosti poukazujeme na ďalšiu právnu zásadu, v zmysle ktorej nikto by nemal ťažiť zo svojho protiprávneho konania.

Mohol by rozumne uvažujúci človek uveriť tomu, že žalovaný ako fyzická osoba by bol ochotný žalobkyni, ktorá je preňho cudzia osoba, poskytnúť pôžičku 50.000,- eur za podmienok dohodnutých v zmluve o pôžičke t.j. bezúročne, na osem rokov a s tým, že žalobkyňa ako dlžník si sama určí kedy a v akých splátkach pôžičku vráti?! Navyše, keď iná spoločnosť patriaca manželovi žalobkyne preukázateľne dlhuje spoločnosti VIMMA s.r.o. takmer 100.000,- eur!

Vo vzťahu k trovám konania odvolateľ žiadal aplikáciu § 257 CSP tým, že poukázal na vzájomné vzťahy medzi stranami sporu a ich spriaznenými osobami a na skutočnosť, že tieto vzťahy vznikli a trvajú zásadne z porušenia zmluvných povinností spoločnosťami BIOVEX, s.r.o. v konkurze (predaj bytu spoločnosti VIMMA s.r.o.) a DANEA EAST, s.r.o. (nedokončenie diela). Existencia týchto vzťahov nie je sporná. Svedok P. M., ktorý je konateľom spoločnosti BIOVEX, s.r.o. v konkurze, vo svojej výpovedi potvrdil, že došlo k uzavretiu zmluvy o kúpe holobytu, že peniaze boli vyplatené aj že k zmene vlastníckeho práva nedošlo. Spoločnosť VIMMA s.r.o. eviduje voči spoločnosti BIOVEX, s.r.o. v konkurze v súčasnosti pohľadávku vo výške 84.311,- eur, čo predstavuje kúpnu cenu za byt, pohľadávku vo výške 9.948,- eur, čo predstavuje nájomné, ktoré musel hradiť za užívanie vlastného bytu, keďže k zmene vlastníckeho práva nakoniec nedošlo. Ide o nezabezpečené pohľadávky, ktorých vymožiteľnosť je neistá. Do bytu spoločnosť investovala aj ďalšie finančné prostriedky za účelom uvedenia do užívacieho stavu. Byt nakoniec žalovaný vydražil na dražbe (avšak už ako fyzická osoba). Na zaplatenie ceny si musel vziať hypotekárny úver a založiť vlastný dom. Spoločnosť DANEA EAST, s.r.o. (konateľmi sú žalobkyňa a svedok P. M.), ktorá na základe zmluvy o dielo mala spoločnosti VIMMA s.r.o. zhotoviť dielo, si rovnako nesplnila svoje záväzky napriek tomu, že jej celá cena diela bola vyplatená pred jeho dokončením a s čím žalovaný súhlasil pod podmienkou zriadenia zábezpeky. Pokiaľ súd v bode 68. uvádza, že tieto skutočnosti žalovaný môže pociťovať ako krivdu, je nutné konštatovať, že ide o veľmi mierne pomenovanie toho, čo žalovaný v súvislosti so žalobkyňou prežíva.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok potvrdil a priznal jej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Žalobca a žalovaný (žiadne iné osoby) uzavreli zmluvu o pôžičke zo dňa 09.12.2019 (chyba v písaní, tento rozpor nebol medzi stranami sporný) a Zmluvu o zriadení záložného práva 09.12.2021. V prospech žalovaného sa zriadilo záložné právo no zároveň neposkytol pôžičku tak, ako sa zaviazal.

Článok II. odvolania považuje za argumentáciu ad absurdum. Žalovaný okrem iného tvrdí, že žalobkyňa popiera svoje vlastné tvrdenia a poukazuje na jej vyjadrenie zo dňa 04.06.2021 a na jej výpoveď zo dňa 03.12.2021. Žalovaný tak ako počas celého konania vyvodzuje opätovne nesprávne závery z jasných skutočností. To, že bola vo finančných ťažkostiach a požiadala žalovaného o poskytnutie pôžičky nijakým spôsobom nevylučuje to, že tieto peniaze mali byť poskytnuté na realizáciu investičného projektu na jej pozemkoch. Následne by došlo k splateniu pôžičky. No žalovaný po tom, ako došlo k vkladu záložného práva do katastra nehnuteľností odmietol splniť pôžičku a tiež odmietol vymazať záložné právo z jej nehnuteľností. V týchto tvrdeniach nevidí žiaden rozpor, skôr naopak, dopĺňajú sa. O týchto skutočnostiach vypovedal aj svedok M..

Vyjadrovať sa konkrétne ku každému tvrdeniu žalovaného uvedenému v odvolaní nemá pre vec samú význam, nakoľko väčšina z uvedených dohadov a konštruktov žalovaného s vecou vôbec nesúvisia. Účelom žalovaného je skutkovo zneprehľadniť situáciu, prepájať samostatné subjekty bez akéhokoľvek

právneho dôvodu a vyhnúť sa podstate tohto sporu. Podstatou tohto sporu je, že na jej majetku viazne záložné právo v prospech žalovaného, ktoré nezabezpečuje žiadnu jeho pohľadávku voči jej osobe.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie z vykonaných dôkazov vyvodil nesprávne právne závery a z toho dôvodu neboli splnené podmienky na potvrdenie napadnutého rozsudku (podľa § 387 CSP) ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP). Vo vyhovujúcom výroku (výroku I.) bolo dôvodné rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť.

5. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

6. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

7. Daná právna vec je nepochybne vec sporová, v ktorej sa uplatňuje prejednácia zásada. Strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nespĺnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana sporu nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z toho dôvodu muselo byť rozhodnutie vo veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, či už z dôvodu nečinnosti strany sporu, ktorá nespĺnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec.

8. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré museli byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Tak napríklad v konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) povinnosť bremeno tvrdenia o tom, že s žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať, uzavrieť zmluvu a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu.

9. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. 9. 2011, sp. zn. 3 Cdo 204/2009).

10. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potrebné rozumieť výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ust. § 132 O.s.p. (§ 191 ods. 1 CSP), pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov

nevyplnili ani inak v konaní nevyšli najavo, pretože súd opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo, alebo pretože v hodnotení dôkazov, popr. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 až 135 O.s.p. (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci 21Cdo 65/2000).

11. Odvolací súd vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov (§ 132 O.s.p., resp. § 191 ods. 1CSP) poukazuje na to, že hodnotenie dôkazov môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Základom hodnotiaceho postupu sudcu by okrem ľudských a odborných skúseností mali byť pravidlá logického myslenia, ktoré tradičná logika formuluje do základných logických zásad. Ide o zásadu totožnosti, ktorá vyžaduje, aby sa v určitej úvahe zachovával rovnaký význam použitých výrazov, zásadu vylúčeného sporu, ktorá vyžaduje, že v tom istom čase a za tých istých podmienok nemôže zároveň platiť nejaké tvrdenie a jeho protiklad, zásadu vylúčenia tretieho, podľa ktorej z dvoch protikladných tvrdení musí byť jedno pravdivé, a zásadu dostatočného dôvodu, ktorá vyžaduje, aby každé pravdivé tvrdenie bolo dostatočne odôvodnené (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6MCdo 1/2010).

12. Podľa § 153 CSP ods. 1, 2, 3, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

13. Podľa § 154 CSP, prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

14. Koncentrácia konania má podľa zákonodarcu predstavovať efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania. Sudca so znalosťou konkrétnej veci vie podľa zákonodarcu najlepšie posúdiť adekvátnosť a včasnosť uplatnenia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, preto je nóvum spočívajúce v zavedení inštitútu sudcovskej koncentrácie podľa neho plne odôvodnené a žiaduce. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú uplatnené včas aj vtedy, ak ich strana predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela ani ich nemohla predvídať a ktoré vyšli najavo až potom, ako mala strana povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy. Zákonná koncentrácia konania predstavuje objektívnu časovú hranicu pre uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktorá môže byť ešte sprísnená uplatnením sudcovskej koncentrácie. Uvedená objektívna časová hranica má veľký význam pre moment viazanosti súdu.

15. Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Z citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30.6.2010, sp.zn. 3Cdo 325/2009).

16. Absencia momentu faktického odovzdania pôžičky žalobkyni, ktorú v konaní žalovaný nepreukázal je dôvodom pre potvrdenie napadnutého rozsudku.

17. Za stavu, ak žalovaný neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k odovzdaniu sumy 50.000,- eur žalobkyni, potom nemohol byť úspešný. Samotný odvolateľ v odvolaní poukazuje, že vzťah medzi stranami sporu je obchodnoprávny, avšak toto sa neodrazilo na dotknutej zmluve o pôžičke a záložnej zmluve, ktorú uzavreli fyzické osoby a súčasne nepreukázal nad všetky pochybnosti so zreteľom na ich rozumovú vyspelosť a obchodnoprávne skúsenosti (veď žalovaný od roku 2011 a žalobkyňa sú od roku 2010 podnikateľmi), že pri uzatváraní kontraktu nevedeli rozoznať dopad právnych úkonov, pokiaľ ich realizovali ako podnikatelia a naopak zmluvy dopadali na vzťah fyzických osôb, preto námietky odvolateľa o neskúsenosti, sú neakceptovateľné.

18. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania.

Samotné súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a súlad jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad potom jediným logickým vyústením a záverom v prejednávanej kauze je, že suma uvedená ako pôžička pokiaľ poskytnutá žalobkyni nebola a mienilo sa poskytnúť sumu 50.000,- eur obchodnej spoločnosti tak pre spomínaný vzťah medzi obchodnými spoločnosťami úspech žalovaného je vylúčený pre absenciu vzniku veriteľského statusu na jeho strane vo vzťahu k žalobkyni - fyzickej osobe.

19. Námietka o nevykonaní dôkazu pôsobí už na prvý pohľad nedôvodne a to z dôvodu, že rozsudok 2Cbi-11/2019 je súčasťou spisu (pozri č.l. 35 spisu) a navyše bol aj súdom prvej inštancie riadne na pojednávaní (dňa 3.12.2021) za prítomnosti odvolateľa a jeho právnej zástupkyne oboznámený (pozri č.l. 72 spisu). Preto nemožno uznať námietku odvolateľa, ktorá je zjavne neopodstatnená.

So zreteľom na uvedené ďalšia existencia záložného práva je neakceptovateľná.

Za situácie, ak účastníkmi zmluvy sú iné osoby ako strany tohto sporu na ktorej základe bola poskytnutá pôžička, potom bolo dôvodné napadnúť rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť.

20. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

21. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

22. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 CSP). V jeho zmysle súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Vtedy súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Nakoľko použitie § 257 CSP negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania, musí aplikácia tohto ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočný charakter.

23. Ustanovenie § 257 CSP nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých strán, a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči strane, a aby neodporovalo dobrým mravom. V tomto ustanovení je zároveň fixované moderačné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť

rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnej praxi a je potom vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam, ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

24. Z Nálezu ÚS III. 98/2018 z 02.05.2018 vyplýva, že podľa § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho „nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradit' trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane.“. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne.

Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov. „Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000).“ Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1).

25. Právo na priznanie primeranej a právnymi predpismi stanovenej náhrady trov konania, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú, je súčasťou práva na spravodlivý proces a tiež súvisí, pokiaľ ide konkrétne o náhradu trov právneho zastúpenia, s majetkovým právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a právom na právnu pomoc v zmysle čl. 37 ods. 2 listiny (porovnaj Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 119/2012).

26. Odvolací súd sa domnieva, že nemožno osobitné okolnosti opomenúť pri rozhodovaní o trovách konania. Je nepochybné, že žalobkyňa bola personálne prepojená s reťazcom obchodných spoločností, ktoré mali čulé obchodné vzťahy s Vimma s.r.o., ktorého konateľom je žalovaný a došlo v podstate k novácii nahradenia existujúcich, teda dovtedy existujúcich záväzkov novým záväzkom medzi obchodnými spoločnosťami a zmluva o pôžičke vo výške 50.000,- eur mala byť uzavretá medzi spoločnosťami VIMMA s.r.o. - konateľ žalovaný a jeho manželka a DANEÁ EAST s.r.o. - konateľ žalobkyňa a jej manžel, čo nepochybné má svoju relevanciu vo vzťahu k spravodlivému usporiadaniu pomerov. S poukazom na to, nepovažoval odvolací súd za spravodlivé, aby trovy konania znášal len žalovaný. Uvedené okolnosti možno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

27. Z týchto dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku II. o trovách konania postupom podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že stranám sporu náhradu trov prvostupňového ako aj odvolacieho konania nepriznal.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).